

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ “การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ” เพื่อเป็นการนำเสนอแนวทางการบริหารงานแบบ มีส่วนร่วมของประชาชน และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ รวมถึงการ สนับสนุนให้ประชาชนและบุคลากรในองค์กรร่วมกันรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการทั้งในด้านการตัดสินใจด้านปฏิบัติการด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนา ท้องถิ่น แผนการดำเนินงาน และข้อบัญญัติอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติ การกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่ ชุมชนของตนเองสามารถเข้าถึง และรับข้อมูลข่าวสารการบริหารงานและนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบลชมเจริญ และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ที่ประชาชนสามารถ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารงาน และสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและ กำกับ การ บริหารจัดการและตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก และให้เกิด ความโปร่งใสในการทำงาน รวมถึง การนำไปสู่การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และบุคลากรในองค์กรให้เกิดความเข้มแข็ง เกิดทักษะ และเห็นความสำคัญในการใช้เครื่องมือ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ใช่แค่เพียงดำเนินการให้ครบ กระบวนการเท่านั้น แต่ต้องดำเนินการให้ถึงสาระสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ส่งผลให้ การ บริหารงานขององค์การมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการปฏิบัติมาก ยิ่งขึ้นต่อไป

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศภายใต้สถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งอาจเกิดขึ้นจาก การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศหรือระดับโลก ที่ส่งผลกระทบได้อย่าง รวดเร็ว ดังนั้น แนวทางการบริหารจัดการ ประเทศภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะนำไปสู่การบริหารประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบราชการเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจที่แท้จริงแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อ พัฒนาระบบและกลไกการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ส่งเสริมให้ประชาชน มีโอกาสและมี ส่วน ร่วมในทางการเมืองการปกครองทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกค่านิยมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาลจึงนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ว่า “สังคมอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการ เปลี่ยนแปลง” และเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น(กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๒) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามามีบทบาทในการให้บริการประชาชน ในระดับพื้นที่ทั่ว ประเทศ ได้มีการนำแนวคิดในการบริหารงานองค์กรโดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชนท้องถิ่น ตามหลักการบริหาร

กิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลให้ความสำคัญกับ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน พัฒนาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของ ประชาชนร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา (Erwin, W., ๑๙๗๖) ประกอบด้วย ๓ มิติ คือ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะใครควรทำและทำอย่างไร มิติที่สองมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนาลงมือปฏิบัติการ ตามที่ได้ตัดสินใจ และ มิติที่สาม มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน (Alastair, T. W., ๑๙๘๒) รวมทั้ง การมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมของกลุ่ม (Reeder, W., ๑๙๗๔) โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะ ๔ ประการ (Cohen, J. M. & Uphoff, N. T., ๑๙๗๗) ได้แก่ ๑)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ๒)การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ๓) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และ ๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลที่สามารถ กำหนดทิศทางการบริหารงานองค์กรได้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ องค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องให้ความสำคัญในการ พัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และ ด้านการเมือง โดยเฉพาะการบริหารงาน การเมืองการปกครองส่วนแบบมีส่วนร่วมของ ประชาชนในเขตพื้นที่ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเต็ม ความสามารถและทั่วถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลชมเจริญ ที่กล่าวไว้ว่า “ชุมชนน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม ก้าวนำสิ่งแวดล้อม งามพร้อมวัฒนธรรม” จากการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการนโยบาย สาธารณะ การบริการสาธารณะ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานต่าง ๆ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ จำเป็นต้องส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรม ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบรรลุเป้าหมาย ที่วางไว้ในการตอบสนองปัญหาและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการ เรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพ ทำให้วิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้บรรลุผลได้ ดังนั้น ชุมชน จำเป็นต้องมีความรู้เท่าทัน มีภูมิคุ้มกัน มีอำนาจต่อรอง สามารถปรับตัวได้ และมีวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง เพิ่มโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนจะทำให้สมาชิกในชุมชนมีโอกาสในการเข้าถึงการพัฒนาพื้นที่ ชุมชนของตนเอง สามารถบริหารจัดการชุมชนและร่วมรับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและ ทั่วถึงกัน รวมถึงสามารถกำหนดเป็นแนวนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ วิเคราะห์สภาพทั่วไปของการบริหารงาน และการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ ตามกระบวนการส่งเสริมให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ จนเกิดการเปลี่ยนแปลง และมีการร่วมมือกันใน ๔ ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับ ผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชน

๑. ความหมายของการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความเห็นการไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์การแสดง ประชามติ(ธีระพล อรุณะกสิกร, ๒๕๔๒) ซึ่งเป็นกระบวนการ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน พัฒนาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก่ปัญหาของตนเอง ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนในการแก้ไขปัญหา (Erwin, W., ๑๙๗๖)

การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจ ในการกำหนด นโยบายพัฒนาท้องถิ่น ในการรับประโยชน์จากบริการ และมีส่วนในการควบคุม ประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่ามี ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ การมีส่วนร่วมในกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

๑.๒ การมีส่วนร่วมในทางการเมือง คือ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของ พลเมืองโดย ประชาชนและชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษา ผลประโยชน์ของกลุ่มตน ควบคุม การใช้และกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิด กระบวนการและโครงสร้างและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

๒. แนวคิดการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม ถือว่าเป็นหลักพื้นฐานของประชาชนในกระบวนการที่ผ่านมา หน่วยงานที่รับผิดชอบ ก็มักกล่าวว่าได้ทำตามกฎระเบียบอย่างถูกต้อง แต่การมีส่วนร่วมนั้น หัวใจที่แท้จริงได้พิจารณากันหรือไม่ การมีส่วนร่วมนั้นได้รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียจริงหรือไม่ และการกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นั้น พิจารณากันครอบคลุมเพียงใด เพราะการมีส่วนร่วมไม่ใช่เพียงการประชุมประชาพิจารณ์ให้ครบตามข้อกำหนด เท่านั้น จะต้อง คำนึงถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยปราศจากการครอบงำหรือชักจูง ดังนั้น หลักการมีส่วนร่วม ต้องเริ่มจากการกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม และต้องให้แต่ละกลุ่มได้รับรู้ ผลดี ผลเสีย

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิใน กระบวนการนโยบาย สาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งใน ขั้นตอนการริเริ่มนโยบายการจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและ สิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการ ปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น (ถวิลวดี บุรีกุล และ คณะ, ๒๕๕๒)

การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นครบถ้วนทุกขั้นตอนเรียกได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วม อย่างมีความหมาย เป็นกระบวนการที่ประชาชน

หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ ที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการ ตั้งแต่เริ่ม จนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้- เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย (อรทัย ก๊กผล และฉัตรระวี ปรีสุทธิ ญาณ, ๒๕๕๓) โดยการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและ เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการ พัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหาเป็นผู้นำทุกอย่าง ไม่ใช่เรากำหนดไปแล้วให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของ ประชาชนที่คิดขึ้นมา (อคิน รพีพัฒน์, ๒๕๔๗) แบ่งออกเป็น

๑. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดแนวทางแก้ไข
๒. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
๓. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
๔. การประเมินผลงานกิจกรรมพัฒนา

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจไม่สามารถกระทำได้ในทุกประเด็น ดังนั้น จึงมีแนวทางทั่วไป บางประการเกี่ยวกับประเด็นที่ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (วันชัย วัฒนศัพท์, ๒๕๔๔) ได้แก่

๑. การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ
๒. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น
๓. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มบางคน ที่มีอยู่เดิม
๔. การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว
๕. ความจำเป็นเพื่อต้องการให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

กล่าวได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิ ในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบายหรือการตัดสินใจของประชาชน ในกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยมีผลกระทบ ต่อประชาชนส่วนรวมทั้งหมดทั้งนี้เมื่อผ่านการมีส่วนร่วม ก่อนกำหนดยุทธศาสตร์หรือการตัดสินใจของกิจกรรมย่อมทำให้เกิดการดำเนินการร่วมกันอย่างหลัก เลี่ยงมิได้ รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการตัดสินใจนั้น และร่วมกันตรวจสอบ ประเมินผลจากกิจกรรมโครงการตามแผนที่กำหนด

๓. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศไทยได้ถูกบัญญัติไว้ตามกรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๘ ว่า รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำ บริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ การต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดา ที่ อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน จึงทำให้หน่วยงานในภาครัฐ องค์กรต่าง ๆ ได้ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านช่องทางหรือกลไกในการให้ข้อมูล ข่าวสารและรับฟังความคิดเห็น และให้หน่วยงานทั้ง

ภาครัฐและเอกชนปรับเปลี่ยนสู่การบริหารราชการที่เปิดเผย โปร่งใส เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาระบบราชการเพื่อตอบสนองความต้องการและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

กระบวนการมีส่วนร่วมตามทฤษฎีที่มุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อ แก้ปัญหาและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะต้องยอมรับปรัชญาที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของ ผู้อื่น (เมธี จันทจักรุณณ์ และสุธิดา รัตนวณิชย์พันธ์, ๒๕๔๑)

๑. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟ ถูกนำมาอธิบายในลักษณะ ของการมีส่วนร่วมของชุมชนว่าการสร้างโอกาสให้สมาชิกของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา รวมถึงได้รับ ผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค (Cohen, M. J. & Norman, T. U., ๑๙๘๐) ในการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร การมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

๑.๑ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ได้แก่ ริเริ่ม ตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

๑.๒ การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ(Implementation) เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารจัดการ และการประสานขอความช่วยเหลือ

๑.๓ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็น ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

๑.๔ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการ ควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินการทั้งหมด และแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

นอกจากนั้น ยังได้เสนอกรอบเบื้องต้นในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชนบท มี ๓ มิติ และ ๒ บริบท

มิติของการมีส่วนร่วม มี ๓ มิติ ประกอบด้วย ๑) มีส่วนร่วมอะไรบ้าง (What) แบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ร่วมในการคิดถึงปัญหาโดยระบุมความ ต้องการของชุมชน ระหว่างดำเนินการ และการตัดสินใจดำเนินการ (โดยองค์กรของชุมชนหรือ ชาวบ้าน) การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน ๒) มีส่วนร่วมกับใครบ้าง (Who, Whom) ได้แก่ การพิจารณาองค์ประกอบของผู้ที่เข้ามา มีส่วนร่วมกับชาวบ้านในแต่ละขั้นตอน เช่น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรที่ให้ทุน เป็นต้น ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงคุณลักษณะของผู้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ระดับชั้นในสังคม ระยะเวลาที่อยู่อาศัย การถือครองที่ดิน เป็นต้น ๓) มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (How) ได้แก่ มีส่วนร่วมในลักษณะพื้นฐานของการมีส่วนร่วม เช่น ความเต็มใจเข้าร่วม การได้รางวัลตอบแทน หรือถูกบังคับให้เข้าร่วม ในลักษณะการเข้าร่วมโดยตรง หรือผ่านองค์กร ของชุมชน ขนาดของการมีส่วนร่วม ความถี่ และระยะเวลาในการเข้าร่วม เป็นต้น ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม อาจเป็นการเพิ่มพลัง หรืออำนาจขององค์กร หรือเป็นการปฏิสัมพันธ์ธรรมดา เท่านั้น

บริบทของการมีส่วนร่วม มี ๒ บริบท ประกอบด้วย ๑) ลักษณะของโครงการ โดยพิจารณาจากลักษณะของสิ่งที่นำเข้ามาว่า มี ความซับซ้อนของเทคโนโลยีเพียงใด ลักษณะของ ประโยชน์ที่ได้รับ (เร็วหรือช้า) และเงื่อนไขที่ต้องกำหนด เช่น การเข้าถึงการบริหารโครงการ ความยืดหยุ่นของโครงการ เป็นต้น ๒) สภาพแวดล้อม

ของกิจกรรมตามโครงการ ได้แก่ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยทางกายภาพและธรรมชาติ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง เป็นต้น

ฉะนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งการรื้อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจในวิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม (สุชาติ จักรพิสุทธิ์, ๒๕๔๗)

๒. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และทรัพยากรต่าง ๆ ที่ไม่เท่าเทียมกันอันมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและ ประชาชนเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อตนซึ่งองค์ประกอบสำคัญของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม(สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๕) ได้แก่

๒.๑ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร

๒.๒ เน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากร ต่าง ๆ ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน

๒.๓ อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ นั้น จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

๒.๔ เพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๒.๕ มีความยืดหยุ่นได้ คือ มีโครงสร้างการทำงานที่สามารถ ตรวจสอบได้ มีความโปร่งใสและคำนึงถึงความต้องการทรัพยากรของผู้มีส่วนร่วม ๒.๖ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

๔. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ เช่น การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล การรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยการพัฒนาดังกล่าวต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นสองนัย ดังนี้

๑. การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมือง โดยประชาชนในชุมชน พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มควบคุมการใช้และ การกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการที่ประชาชนได้แสดงออกซึ่ง ความสามารถของตน และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

๒. การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมี บทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้ ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศ มีอำนาจทางการเมืองการบริหาร มีอำนาจต่อรองในการจัดการ ทรัพยากรในมาตรฐานเดียวกันและประชาชนสามารถตรวจสอบได้

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชน แก้ปัญหาร่วมกันอย่างเหมาะสม และมี การติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรในรูปของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (ปารี ชาติ วลัยเสถียร, ๒๕๔๑) ประกอบด้วย

๑. การวางแผน ซึ่งรวมทั้งการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ใช้ตลอดจน การติดตามและประเมินผล

๒. การดำเนินงาน

๓. การใช้บริการจากโครงการ

๔. การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง ๔ ประการ (Fornaroff, A., ๑๙๘๐) ได้เสนอ รายละเอียดให้เห็นเป็นรูปธรรมโดยการแบ่งออกเป็น ๔ แบบ คือ

๑. แบบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออก ด้านความคิด เกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมินปัญหาหรือ ทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่ และสาเหตุของปัญหา ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑.๑ การมีส่วนร่วมในขั้นต้น เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

๑.๒ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนเตรียมการ เป็นการหาโอกาสหรือ ช่องทางในการ แก้ไขปัญหารวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

๑.๓ การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ เป็นการหาบุคลากร เข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี โดยการ เป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือก ผู้นำและการสร้างกำลังอำนาจให้แก่องค์กร

๒. แบบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เป็นการดำเนินงานตามโครงการและ แผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้และยังแบ่งออกมาให้เป็น ๓ ส่วน คือ

๒.๑ การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละ แรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นการให้ด้วยความเต็มใจ

๒.๒ การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน จะมีส่วนร่วม ด้วยวิธีการจ้าง บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการหรือ การให้คำปรึกษาในการตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงการ และเป็นผู้ประสานงานในโครงการ

๒.๓ การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ มักพบว่า มีลักษณะเป็นการ บังคับให้เข้ามาปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการบังคับ ให้ปฏิบัติจะต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะความบังคับให้ทำนั้น ผลประโยชน์จะไม่ใช่ สิ่งที่สำคัญ แต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจนั้น จะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลัง เกิดการมีส่วนร่วม

๓. แบบการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ยังแบ่งออกได้ ๓ ส่วนคือ

๓.๑ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเพิ่ม ผลผลิต รายได้ หรือ ทรัพย์สิน

๓.๒ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม ได้แก่ ผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา เป็นต้น

๓.๓ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล ได้แก่ ความนับถือ ตนเอง พลังอำนาจทางการเมือง ความคุ้มค่าของผลประโยชน์

๔. แบบการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผล และวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพ แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังงานความคิดของมวลชนที่จะ ทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำมาประยุกต์ใช้ต่อไป

กระบวนการมีส่วนร่วม (นันทวัฒน์ บรมานันท์, ๒๕๔๑) สามารถจัดแบ่ง ขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

กระบวนการที่ ๑ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ได้แก่ การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนกิจกรรม

กระบวนการที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ได้แก่ การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

กระบวนการที่ ๓ มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการ มีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ หรือผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

กระบวนการที่ ๔ มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ได้แก่ ความพยายามที่จะประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของกิจกรรมต่าง ๆ และพิจารณาวิธีการที่ จะดำเนินการต่อเนื่อง ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินด้วย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ

๑. สภาพทั่วไปและสภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ

สภาพทั่วไปตำบลชมเจริญ เดิมอยู่ในเขตการปกครองของตำบลเชียงกลมและตำบลห้วยบงขึ้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ห่างไกลการคมนาคม ยากแก่การปกครองจึงได้มีการจัดตั้งเป็นตำบลขึ้นมาใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งได้จัดตั้งเป็นสภาตำบล และได้ยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอปากชม มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านชมเจริญ หมู่ที่ ๒ บ้านขมน้อย หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยอาลัย หมู่ที่ ๔ บ้านแก่งปลาปก หมู่ที่ ๕ บ้านแก่งปลาปก และหมู่ที่ ๖ บ้านชมเจริญ

องค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน (แผนพัฒนาท้องถิ่น. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้แก่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการ บริหาร มีการพัฒนาส่งเสริม การรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมกระตุ้นให้เยาวชนและประชาชนในเขตตำบลชมเจริญ ได้ร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี ด้านการเมือง การบริหาร เน้นการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ บริกรารประชาชนอย่างเต็มความสามารถและ ทัวถึง ด้านสังคม ส่งเสริมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ประเพณีวัฒนธรรมมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาเทศบาลนคร สกลนครที่กล่าวไว้ว่า “ชุมชนน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม ก้าวนำ

สิ่งแวดล้อม งามพร้อมวัฒนธรรม” สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลชมเจริญ งานโครงสร้าง พื้นฐาน ยังดำเนินการไม่ทั่วถึง ประชาชนในเขตตำบลชมเจริญยังมีการทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูล ลงแหล่งน้ำธรรมชาติคือ หนองหาร ทำให้ต้องเสียงบประมาณในการแก้ปัญหาขยะและปรับปรุง ระบบน้ำเสียในส่วนอื่น ๆ ก็มีปัญหา เพียงเล็กน้อย อยู่ในสภาพที่สามารถแก้ไขปัญหาได้

๒. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชม

เจริญ

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของอบต.ชมเจริญ ได้นำแนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นมาวิเคราะห์ข้อมูลในการบริหารงาน โดยให้ ประชาชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ๒) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ๓) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลนคร สกลนคร สามารถนำไปสู่กระบวนการบริหารจัดการองค์กร ไม่ว่าจะเป็นนำไปกำหนดเป็นนโยบายการบริหาร องค์กรที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น หรือกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการให้กับ บุคลากรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือทั้งหมด เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของโครงการใน กระบวนการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร การลงมือปฏิบัติตามที่ได้ ตัดสินใจ การแบ่งปัน ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการประเมินผลโครงการ นั้น ๆ (ทักษิณ ประชามอญ และคณะ, ๒๕๖๒) ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้ ๒.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจ กระบวนการในการ ดำเนินการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารอบต.ชมเจริญ มีการให้ประชาชนริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการ ตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล และปัญหาสำคัญแล้วนำมา วิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินการพัฒนาของอบต.ชมเจริญ โดยเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การประชุมวางแผนตัดสินใจ ประชาชนมีส่วนร่วม ในการนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินการ รับ ฟังความคิดเห็นกันระหว่างประชาชน ผู้บริหาร และบุคลากร ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ จัดทำแผนพัฒนารอบต.ชมเจริญ แบ่งชุมชนออกเป็น ๔๓ ชุมชน เพื่อเอื้อในการบริหาร จัดการให้คล่องตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงพื้นที่ประชาคม ทำประชาพิจารณ์ รับฟังความ คิดเห็นและรับข้อมูลการตัดสินใจของ ชุมชน ทำให้ง่ายในการตอบสนองความต้องการของชุมชน อย่างตรงประเด็น

๒.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการปฏิบัติการ อบต.ชมเจริญ ให้การสนับสนุนด้าน ทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความช่วยเหลือ ปฏิบัติการ ได้ดำเนินการจัดทำแผนการ ดำเนินงานอบต.ชมเจริญ องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมบทบาทผู้นำให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการ กิจกรรม ส่งเสริมกลุ่มองค์กร ต่าง ๆ ให้มีส่วนในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพิ่มช่อง ทางบริการทั้งในด้านการ ให้ข้อมูลและการรับข้อมูลจากประชาชน แต่งตั้งตัวแทนภาคประชาชนมาร่วม จัดทำและ ดำเนินการ

จากการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชนของเทศบาลนครสกลนคร เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มขยะรีไซเคิล กลุ่มอาชีพ กลุ่มสินค้าโอท็อป เป็นต้น ทำให้งานพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

๒.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรับผลประโยชน์ อบต.ชมเจริญ ได้มีการจัดทำ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนารอบต.ชมเจริญ ซึ่งได้รับผลประโยชน์ทางด้านโครงสร้างต่าง ๆ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม และผลประโยชน์ ของชุมชน องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนมีบทบาทใน

การนำเสนอข้อมูลความต้องการ ในแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อจะได้กำหนดโครงการ กิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน ส่งเสริมและสร้างอาชีพให้กับประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม กำหนด แผนงานแบบมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม จัดทำและเผยแพร่ข่าวสารหรือ ระบบ สารสนเทศการบริหารงานเทศบาลในช่องทางต่าง ๆ

การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ ส่งผลต่อเนื่องสู่การรับผลประโยชน์ ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม ทั้งด้านจิตใจและด้านวัตถุ เช่น ความภาคภูมิใจของชุมชนที่หาค่ามิได้ การยกระดับรายได้ การมี เส้นทางคมนาคมที่ดี การมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด การได้รับ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งเกิดจากการมี ส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนถึงการได้รับประโยชน์ ร่วมกันโดยภาพรวม

๒.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการประเมินผล อบต.ชมเจริญ ได้มีการเปิดช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในช่องทางต่าง ๆ และได้ดำเนินการ จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน สำหรับ ดำเนินการและควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินการ ทั้งหมด องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การประเมินผล การดำเนินงานหรือสำรวจความพึงพอใจ ของประชาชนหลังดำเนินงานโครงการ กิจกรรม จัดตั้งศูนย์ข้อมูล ข่าวสารประจำชุมชนเพื่อ เผยแพร่ รับฟัง และรับข้อเสนอแนะจากประชาชน ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร

และรับรู้ข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรได้ ส่งเสริมแนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรให้เกิดแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม การลดความเหลื่อมล้ำที่ได้ผล ที่สุดคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถ เข้ามามีส่วนร่วมในการวัดประเมินผลการดำเนินงานของอบต. ชมเจริญ ได้อย่างเปิดเผย เป็นการลดหรือหลีกเลี่ยงมิให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรอีกทางหนึ่งด้วย เป็นการถ่วงดุล อำนาจโดยภาคประชาชนที่เห็นผลที่สุดของการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุป

การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้ศักยภาพ ทรัพยากรใน ท้องถิ่นของตนมาพัฒนาบ้านของตนอย่างแท้จริง เริ่มตั้งแต่กระบวนการนำเข้า ซึ่งความต้องการหรือปัญหาที่ ต้องการแก้ไข ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดลำดับ ความสำคัญ กำหนดนโยบาย ดำเนินการ วางแผน ลงมือปฏิบัติการตามแผน เพื่อแก้ไขปัญหา ให้ตรงตามต้องการและสำเร็จลุล่วง เป็นตัวชี้วัดการ บริหารจัดการท้องถิ่นตนเองอย่างมี ประสิทธิภาพ เทศบาลนครสกลนคร กระจายการมีส่วนร่วมการ บริหารงานให้กับประชาชน เข้ามามีบทบาทเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้รวดเร็ว โปร่งใสเป็นไปตาม หลักธรรมาภิบาล แสดงให้เห็นถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมกำหนดปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับ ผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมรับรู้ผลการดำเนินงาน

การให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการบริหารอบต.ชมเจริญ ทำให้ ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยตามระบอบประชาธิปไตย เป็นไปตามแนวคิด ที่ว่าการปกครองของ ประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน